

Recomandarea nr.44

Cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor în litigiile ce țin de decăderea din drepturile părintești

Întru evitarea deficiențelor la punerea în aplicare a legislației privind încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor la examinarea cauzelor ce țin de decăderea din drepturile părintești, Curtea Supremă de Justiție recomandă următoarele:

Conform art.67 din Codul familiei, părinții pot fi decăzuți din drepturile părintești dacă:

- a) se eschivează de la exercitarea obligațiilor părintești, inclusiv de la plata pensiei de întreținere;
- b) refuză să ia copilul din maternitate sau dintr-o altă instituție curativă, educativă, dintr-o instituție de asistență socială sau alta similară;
- c) fac abuz de drepturile părintești;
- d) se comportă cu cruzime față de copil, aplicînd violența fizică sau psihică, atentează la inviolabilitatea sexuală a copilului;
- e) prin comportare amorală, influențează negativ asupra copilului;
- f) suferă de alcoolism cronic sau de narcomanie;
- g) au săvîrșit infracțiuni premeditate contra vieții și sănătății copiilor sau a soțului; precum și
- h) în alte cazuri cînd aceasta o cer interesele copilului.

Conform dispozițiilor art.68 al.(1) și al.(2) din Codul familiei, decăderea din drepturile părintești are loc numai pe cale judecătorească.

Acțiunea privind decăderea din drepturile părintești poate fi pornită de celălalt părinte, tutorele copilului, autoritatea tutelară sau procurorul.

Așadar, ori de cîte ori părinții (sau unul dintre ei) exercită ocrotirea părintească într-un mod contrar intereselor minorului, periclitiînd (primejduind) prin acesta dezvoltarea fizică, morală și intelectuală a copilului, ei riscă să-și piardă drepturile părintești pe cale judecătorească.

Articolul 69 alin. (1) din Codul familiei expres prevede că, copilul ai cărui părinți (unul dintre ei) sînt decăzuți din drepturile părintești păstrează dreptul de folosință asupra spațiului locativ și toate *drepturile patrimoniale bazate pe rudenia cu părinții* și rudele sale firești, inclusiv dreptul la succesiune.

Prin urmare, decăderea din drepturile părintești este sancțiunea prin efectul căreia părintele ce își exercită drepturile sau își îndeplinește obligațiile părintești contrar intereselor copilului, își pierde aceste drepturi. Decăderea din drepturile părintești constituie o măsură ce poate fi luată numai în interesele minorului și urmărește protejarea acestor interese.

Decăderea din drepturile părintești nu are însă, ca efect, stingerea drepturilor copilului față de părintele său și, în consecință, această sancționare nu produce nici stingerea obligațiilor părintelui, corelative acelor drepturi.

Astfel, decăderea din drepturile părintești nu scutește pe părinte de îndatorirea de a acorda întreținere copilului, îndatorire ce se justifică în ideea că o asemenea obligație poate exista în temeiul raporturilor de rudenie dintre părintele

decăzut din drepturile părintești și copilul său minor, care rămân neschimbate și după încetarea ocrotirii părintești, întrucât minorul are nevoie și în continuare de îndeplinirea acestei obligații a cărei executare nu produce și nu are nici un drept corelativ (reciproc) față de copil.

Or, concomitent cu înaintarea acțiunii privind decăderea din drepturile părintești, persoanele enumerate în al.(2) art.68 Codul familiei sînt în drept de a solicita și încasarea pensiei de întreținere a copilului de la părinți (părinte).

Cerința cu privire la încasarea pensiei de întreținere a minorului poate fi înaintată și în cazul depunerii cererii de chemare în judecată privind luarea copilului de la părinți fără decăderea acestora din drepturile părintești, în condițiile art.71 din Codul familiei.

Însă, această obligație nu poartă un caracter definitiv, căci, așa cum prevede art.70 din Codul familiei, părinții pot fi restabiliți în drepturile părintești dacă au încetat împrejurările care au condus la decăderea lor din aceste drepturi și dacă restabilirea în drepturile părintești este în interesul copilului.